

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 219/2007 o založení spoločného podniku na vývoj novej generácie európskeho systému riadenia letovej prevádzky (SESAR)“

KOM(2008) 483 v konečnom znení – 2008/0159 (CNS)

(2009/C 175/18)

Rada Európskej únie sa 4. septembra 2008 rozhodla podľa článku 171 a 172 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 219/2007 o založení spoločného podniku na vývoj novej generácie európskeho systému riadenia letovej prevádzky (SESAR)“

KOM(2008) 483 v konečnom znení – 2008/0159 (CNS).

Grémium výboru poverilo 16. septembra 2008 vypracovaním tohto stanoviska odbornú sekciu pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť.

Vzhľadom na naliehavosť danej témy bola pani Le Nouail-Marlière rozhodnutím Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na 449. plenárnom zasadnutí 3. a 4. decembra 2008 (schôdza z 3. decembra 2008) vymenovaná za hlavnú spravodajkyňu. Výbor prijal 99 hlasmi za, pričom 16 členovia hlasovali proti a 10 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závery a odporúčania

1.1 Výbor podporuje návrh na harmonizáciu nariadenia o spoločnom podniku SESAR a jeho stanov.

1.2 Výbor odporúča, aby v otázke rovnakého zaobchádzania so zamestnancami, ktorí sú dočasne preložený do spoločného podniku a so zamestnancami prijatými do pracovného pomeru na účely realizácie projektu SESAR, išla Európska komisia lepším príkladom, a to pokiaľ ide o dobu trvania pracovnej zmluvy a zmenu zaradenia do platových tried po ukončení programu týkajúceho sa realizácie novej generácie európskeho systému riadenia letovej prevádzky.

2. Návrh Komisie

2.1 Komisia požiadala výbor o konzultácie v súvislosti s návrhom zosúladiť nariadenie o spoločnom podniku SESAR ⁽¹⁾ a jeho stanov s novým prístupom, ktorý EÚ prijala v oblasti zriaďovania ďalších spoločných podnikov v rámci 7. rámcového programu pre výskum a vývoj: CLEAN SKY ⁽²⁾, ENIAC ⁽³⁾, IMI ⁽⁴⁾, ARTEMIS ⁽⁵⁾ a FCH ⁽⁶⁾. Ku všetkým týmto návrhom, okrem jedného, sa už výbor vyjadril.

(1) Zriadený nariadením Rady (ES) č. 219/2007 z 27. februára 2007, CESE Ú. v. EÚ C 309, 16.12.2006, s. 133.

(2) Nariadenie Rady (ES) č. 71/2008 z 20. decembra 2007, Ú. v. EÚ L 30, 4.2.2008, s. 1.

(3) Nariadenie Rady (ES) č. 72/2008 z 20. decembra 2007, Ú. v. EÚ L 30, 4.2.2008, s. 21.

(4) Nariadenie Rady (ES) č. 73/2008 z 20. decembra 2007, Ú. v. EÚ L 30, 4.2.2008, s. 38.

(5) Nariadenie Rady (ES) č. 74/2008 z 20. decembra 2007, Ú. v. EÚ L 30, 4.2.2008, s. 52.

(6) Nariadenie Rady (ES) č. 521/2008 z 30. mája 2008, Ú. v. EÚ L 153, 12.6.2008, s. 1.

2.2 Štatút spoločného podniku SESAR

2.2.1 Z právneho hľadiska existuje spoločný podnik SESAR so sídlom v Bruseli od 3. marca 2007. Má dvoch zakladajúcich členov: Spoločenstvo, zastúpené Európskou komisiou a Európsku organizáciu pre bezpečnosť letovej prevádzky (Eurocontrol), zastúpenú svojou agentúrou.

2.2.2 So zriaďovaním spoločného podniku SESAR sa začalo bezodkladne po nadobudnutí účinnosti nariadenia (ES) č. 219/2007. V roku 2007 sa zrealizovala jeho riadiaca štruktúra (pozostávajúca zo správnej rady a výkonného riaditeľa), ako aj začiatková správna štruktúra.

2.2.3 V júni 2007 spoločný podnik SESAR uverejnil výzvu na vyjadrenie záujmu pre uchádzačov o členstvo. Na základe tejto výzvy sa do užšieho výberu dostalo pätnásť uchádzačov s cieľom vytvoriť silnú základnú skupinu členov pre začatie fázy vývoja spoločného podniku SESAR. Títo uchádzači o členstvo sú hlavnými aktérmi sektora riadenia letovej prevádzky (priemysel). Ide o poskytovateľov letových navigačných služieb, letiská a výrobcov zariadení. Celková suma pôvodne ponúknutých príspevkov pre spoločný podnik SESAR predstavovala viac než 1,4 miliardy EUR.

2.2.4 Priemysel, ktorý už vo fáze definovania prejavil odhodlanie zapojiť sa do programu, svoj záväzok potvrdil. Spolu so spoločným podnikom SESAR sa usiluje o to, aby sa stanovil spoločný pracovný postup založený na partnerstve. Veľkým úspechom je zblíženie jeho výskumných a vývojových činností v oblasti riadenia letovej prevádzky so spoločným podnikom SESAR a vyčlenenie nevyhnutných finančných prostriedkov. Ukončenie procesu pristúpenia členov je naplánované na koniec roka 2008 s cieľom začať vývojovú činnosť začiatkom roka 2009.

2.2.5 Hoci v súlade s článkom 2 ods. 2 nariadenia (ES) č. 219/2007 „členské štáty prijímú všetky možné opatrenia, aby spoločnému podniku poskytli najširšiu možnú výnimku z daňovej povinnosti, pokiaľ ide o DPH, ostatné dane a spotrebné dane“, nariadenie, ktorým sa zriaďuje spoločný podnik, neposkytuje právny základ, ktorý by mu udeľoval výnimku z platenia dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní alebo výhody vyplývajúce z Protokolu o výsadách a imunitách, ktoré sa udeľujú inštitúciám alebo orgánom EÚ. Nariadenie neobsahuje ani ustanovenia, na základe ktorých by sa na jeho zamestnancov vzťahovali pracovné podmienky stanovené v služobnom poriadku úradníkov a pracovnom poriadku ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev. Na spoločný podnik a jeho zamestnancov sa preto uplatňuje belgické daňové a pracovné právo.

2.2.6 Výška odhadovaných správnych nákladov za celú dobu trvania spoločného podniku, vyplývajúca z osobitného štatútu, predstavuje 300 miliónov EUR. Len DPH a ostatné dane, ktoré bude musieť spoločný podnik SESAR zaplatiť, predstavujú 290 miliónov EUR. Zvyšných 10 miliónov EUR sa týka nákladov na zamestnancov.

2.2.7 Spomínaná suma bude uhradená z príspevkov členov do spoločného podniku SESAR a predovšetkým z fondov Spoločenstva určených na výskum a vývoj, a preto bude treba túto sumu odpočítať od finančných prostriedkov pre vývojovú činnosť.

2.3 Charakter navrhovaných zmien

2.3.1 Navrhované zmeny a doplnenia nariadenia (ES) č. 219/2007 berú do úvahy skutočnosť, že spoločný podnik SESAR už začal svoju činnosť na základe iného právneho štatútu. Tieto zmeny možno zhrnúť nasledovne:

- uznanie spoločného podniku SESAR ako orgánu Spoločenstva (článok 2 nariadenia),
- uplatňovanie Služobného poriadku Európskych spoločenstiev, podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev a predpisov, ktoré spoločne prijali inštitúcie Európskych spoločenstiev na účely ich uplatňovania na zamestnancov spoločného podniku SESAR (článok 2a nariadenia),
- uplatňovanie Protokolu o výsadách a imunitách Európskych spoločenstiev na spoločný podnik SESAR, jeho zamestnancov a výkonného riaditeľa (článok 2b nariadenia),
- úprava ustanovení o zodpovednosti (článok 2c nariadenia),
- úprava ustanovení o právomoci Súdneho dvora a platného práva (článok 2d nariadenia),
- vyčíslenie príspevku Spoločenstva a praktické opatrenia na jeho prenos do spoločného podniku SESAR (článok 4 ods. 2 nariadenia),

- zmena a doplnenie ustanovenia týkajúceho sa úpravy stanov spoločného podniku SESAR (článok 3 ods. 2 a článok 5 ods. 4 nariadenia a článok 24 ods. 2 stanov). Táto zmena a doplnenie sa neviaže na zosúladienie stanov spoločného podniku SESAR. Ide o nápravu postupu prijímania zmien a doplnení stanov spoločného podniku SESAR. Zámerom pôvodného ustanovenia bolo umožniť prijať zmeny a doplnenia stanov pomocou regulačného komitologického postupu, ktorý zahŕňa Výbor pre jednotný vzdušný priestor. Znenie pôvodného ustanovenia však jasne nevyjadruje tento zámer, a preto sa musí upraviť,
- uplatňovanie článku 185 nariadenia o rozpočtových pravidlách najmä pokiaľ ide o prijatie rozpočtových pravidiel v súlade s rámcom nariadenia o finančných pravidlách pre orgány podľa článku 185 nariadenia o rozpočtových pravidlách (článok 4a nariadenia) a rozpočtové absolútorium (článok 4b nariadenia) a predloženie rozpočtu (článok 15 ods. 2 a 4 stanov),
- postup vymenúvania výkonného riaditeľa (článok 7 ods. 5 stanov),
- ustanovenia o ochrane finančných záujmov Spoločenstva (článok 17 ods. 3 stanov),
- prechodné ustanovenia týkajúce sa zmeny služobného poriadku spoločného podniku SESAR na služobný poriadok EÚ (článok 2 návrhu).

3. Všeobecné pripomienky

3.1 Výbor schvaľuje všeobecný cieľ Komisie, ktorá na základe skúseností s riadením spoločného podniku GALILEO a so zriadením spoločného podniku SESAR (7) chce podniknúť Radu, aby vyjasnila štatút spoločného podniku SESAR a vzhľadom na rastúci počet spoločných technologických iniciatív v rámci 7. rámcového programu pre výskum a vývoj zabezpečila súlad so všeobecným prístupom v oblasti spoločných podnikov.

3.2 Výbor víta úsilie zamerané na rozdelenie finančných prostriedkov pridelených spoločnému podniku SESAR tak, aby sa podstatná časť venovala na výskumné a vývojové činnosti s cieľom harmonizovať bezpečnosť civilného letectva. Zmenou štatútu spoločného podniku SESAR očakáva Komisia úspory v sume približne 290 miliónov EUR, a to prostredníctvom oslobodenia od platenia DPH, ostatných daní a spotrebných daní. Jedným zo zlepšení bude prechod na služobný poriadok úradníkov EÚ. Zamestnanci budú mať možnosť zvoliť si služobný poriadok Spoločenstva, avšak nebudú povinní tak urobiť. Táto zmena bude mať

(7) Spoločný podnik SESAR je po spoločnom podniku GALILEO iba druhým takýmto subjektom zriadeným podľa článku 171 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

tiež pozitívny vplyv (10 miliónov EUR) na správne náklady, hoci výška platu, výhody a doplnkové dôchodkové práva sa nebudú devalorizovať. Komisia sa totiž hneď po zriadení spoločného podniku SESAR usilovala zabezpečiť, aby boli pracovné podmienky uvedené v stanovách spoločného podniku SESAR „založené na podmienkach, ktoré sa uplatňujú na zamestnancov Európskych spoločenstiev“.

3.3 Výbor víta, že uplatňovaním finančných pravidiel Spoločenstva, rozpočtového absolutória, strategického riadenia a ľudských zdrojov sa posilní dozor Spoločenstva nad spoločným podnikom SESAR. Tento návrh sa zhoduje s návrhom výboru, ktorý vo svojom predchádzajúcom stanovisku na tému SESAR uviedol, že „je úplne nevyhnutné zriadiť právny subjekt, ktorý by bol schopný zabezpečovať koordinované riadenie finančných prostriedkov pridelených projektu SESAR počas fázy jeho realizácie“. Návrh by mal mať pozitívne dôsledky na dozor vykonávaný nad projektom. Výbor konštatuje, že sa tým posilňuje zodpovednosť Komisie za program, na ktorý EÚ poskytne finančné prostriedky v sume 700 miliónov EUR, Eurocontrol ďalších 700 miliónov EUR a rovnakú čiastku letecký priemysel. Vzhľadom na to, že podpora Eurocontrol a leteckého priemyslu bude mať prevažne podobu vecného príspevku, budú prostriedky ušetrené vďaka oslobodeniu od platenia DPH použité na výskumné a vývojové činnosti.

3.4 Fáza vývoja spoločného podniku SESAR sa má začať začiatkom roka 2009 s cieľom zabezpečiť účasť priemyselných subjektov a umožniť im, aby pri plánovaní svojich činností zohľadnili ciele SESAR. Výbor preto podporuje urýchlené prijatie uvedeného nariadenia, ako to odporúča i samotná Komisia, aby mohli byť dohody s členmi spoločného podniku SESAR uvedené do súladu s novými ustanoveniami. Vzhľadom na konkurenčnú iniciatívu Spojených štátov s názvom NextGen je žiaduce, aby nedošlo k oddialeniu realizácie spoločného podniku SESAR.

V Bruseli 3. decembra 2008

Predseda Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Mario SEPI

4. Konkrétne pripomienky

4.1 Keďže doba trvania spoločného podniku SESAR bola stanovená na obdobie ôsmich rokov, zamestnanci, ktorí boli dočasne preložení do spoločného podniku, sa po ukončení programu vrátia do organizácie Eurocontrol alebo oddelení Komisie, z ktorých pochádzajú. Zmluvy so zamestnancami prijatými mimo inštitúcie sa ukončia v súlade s platnými podmienkami stanovenými pri ich prijatí. Výbor si uvedomuje precedens, ktorý týmto vzniká (vytvorenie podniku na dobu určitú), a dôsledky v podobe relatívnej neistoty niektorých vytvorených pracovných miest. Výbor odporúča, aby v súvislosti s rovnakým zaobchádzaním so zamestnancami, ktorí boli dočasne preložení do spoločného podniku a so zamestnancami prijatými do pracovného pomeru na účel realizácie programu SESAR, išla Komisia lepším príkladom.

4.2 Výbor si uvedomuje špecifický charakter tohto odvetvia (zvrchovanosť členských štátov nad svojim vzdušným priestorom, verejno-súkromné partnerstvá, výhradné služby) a odporúča, aby sa vzhľadom na cieľ spoločného podniku SESAR, ktorým sú harmonizácia a výskum zamerané na dosiahnutie optimálnej bezpečnosti letovej prevádzky v Európe, táto nechápala výlučne z technického hľadiska (technické vybavenie) alebo obchodného hľadiska (letové trasy), ale aby sa zohľadnila skutočnosť, že spomínaný cieľ realizujú ľudia (muži a ženy, ktorí k nemu prispievajú a ktorí by mali byť určite viac zapojení a zohľadnení).

4.3 Výbor berie na vedomie rozhodnutie správnej rady spoločného podniku SESAR prijaté na schôdzi z 24. apríla 2008, na ktorej sa zúčastnili zástupca Komisie, zástupca organizácie Eurocontrol, vojenský zástupca, zástupca užívateľov vzdušného priestoru, zástupca poskytovateľov letových navigačných služieb, zástupca výrobcov zariadení, zástupca letísk, zástupca organizácií zastupujúcich zamestnancov sektora riadenia letovej prevádzky, zástupca akademickej obce, výkonný riaditeľ, dočasný riaditeľ pre správne a finančné záležitosti a sekretariát. Uvedeným rozhodnutím sa schválili zásady týkajúce sa plánovanej zmeny stanov a súvisiacich postupov.

Generálny tajomník Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Martin WESTLAKE